Tamarind

Tamarindus indica

Kort fortalt

- *Tamarindus indica* – ærteblomstfamilien (Fabaceae).
- Sandsynligvis hjemmehørende i det tropiske Afrika; i dag plantet i hele troperne.
- Stedsegrønt træ med fint, finnet løv; småbladene foldes sammen om natten.
- Små, gullige blomster med røde årer; frugten er en brun bælg med syrligt frugtkød.
- Om sommeren ude i sol, om vinteren lyst og varmt inde ved mindst ca. 15 °C.
- Frøene ridses let med sandpapir og lægges i blød i ca. 24 timer.
- Spirer efter ca. 1–2 uger ved 20–25 °C; kan sås inde hele året.

Det kan du se frem til

Med frøene af tamarind har du grundlaget for en tropisk bonsai med fint, finnet løv, som du selv former fra den første spire. Tamarinden spirer hurtigt – de første kimplanter viser sig ofte efter 1–2 uger. Træet vokser roligt, og den fine forgrening bygges op over nogle år. Hold øje med vinterpladsen: Lys og varme er afgørende for, at træet beholder bladene.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Tamarind (*Tamarindus indica*) er et stedsegrønt træ fra ærteblomstfamilien. Det stammer sandsynligvis fra det tropiske Afrika, men har i århundreder været dyrket i Indien og er i dag plantet i hele troperne. Navnet kommer fra arabisk tamr hindī, „indisk daddel" – på tysk kaldes træet også Indischer Dattelbaum. I naturen kan det blive over 20 meter højt. Bladene er finnede med 10–20 par små, lysegrønne småblade, der foldes sammen om natten. Blomsterne er små og gullige med røde årer, og frugten er en brun bælg med et syrligt-sødt frugtkød, som bruges i madlavning over hele verden. Det fine løv gør tamarinden til et yndet bonsaitræ, især i Sydøstasien.

Formering

Frøene kan sås inde hele året. Frøskallen er hård: Ru derfor frøene let op med fint sandpapir, og læg dem i lunkent vand i ca. 24 timer. Så dem ca. 1 cm dybt i fugtig såjord eller kokos-såmuld – lige så dybt, at de ikke længere kan ses. Ved jævn fugtighed og ca. 20–25 °C viser de første kimplanter sig normalt efter 1–2 uger. Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt, men ikke vådt. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Placering og lys

Tamarinden har brug for meget lys. Stil den inde på den lyseste plads – et sydvindue er ideelt. Fra slutningen af maj kan den stå ude et solrigt, lunt sted i læ for vind.

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

Vanding og næringsstoffer

Vand jævnt i forår og sommer, og undgå stående vand. Om vinteren vandes kun moderat. Det er en fordel at overbruse bladene en gang imellem med rent regnvand i stuetemperatur. Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 4. uge.

Dyrkningsmedie

Færdig bonsai-jord er et godt valg. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 2. år om foråret.

Beskæring

Beskær i hovedvækstperioden fra maj til august. Lad normalt et nyt skud danne 5–6 blade, og skær det derefter tilbage til 1–2 blade. Skal en gren blive tykkere, så lad den vokse frit, til den har dannet 10–12 blade, og skær først derefter tilbage til 1–2 blade.

Vinteropbevaring

Tamarinden er tropisk og tåler ikke frost. Tag træet ind, før nattetemperaturen falder under ca. 15 °C, og stil det så lyst som muligt ved ca. 15–20 °C – i et sydvindue eller under en plantelampe. Undgå træk og kolde vindueskarme. Ved kulde eller for lidt lys taber træet bladene. Vand sparsomt, og giv ingen næring om vinteren.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.